

R

Roll No.

Total Pages : 7

12702/N

K-1/2111

**PSYCHOLOGICAL PERSPECTIVE
IN EDUCATION**

Paper-1102T

Semester-I

Time Allowed : 1½ Hours] [Maximum Marks : 70

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 10 short answer type questions carrying 3 marks each.

12702/N/969/W/12,010

[P. T. O.

SECTION—A

1. Discuss importance of Educational Psychology with help of suitable examples. 10
2. Describe the influence of heredity and environment on Growth and Development. 5,5
3. Discuss problems of Indian adolescents with examples. 10
4. What is the role of community and different Cultures in development of adolescents? 10

SECTION—B

5. Explain the concept and implications of individual differences. 5,5
6. Discuss Thurstone's theory of Intelligence. 10

12702/N/969/W/12,010 2

7. Define the concept and types of motivation with their Educational implications. 3,7
8. Discuss Educational programmes for learners with special needs. 10

SECTION—C

9. Answer the following questions : 10×3=30
- (i) Concept of Educational psychology.
- (ii) Principle of growth and development.
- (iii) Characteristics of emotional development of adolescents.
- (iv) Role of mass-media in development of adolescents.
- (v) Causes of inter-individual differences.

- (vi) Technique of motivation.
- (vii) Limitations of intelligence test.
- (viii) Spearman's theory of learning.
- (ix) Intrinsic motivation.
- (x) Creative children.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 10 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਦੁਕਵੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਵਿਦਿਅਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
2. ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 5,5
3. ਭਾਰਤੀ ਗਭਰੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
4. ਗਭਰੇਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁਦਾਇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ? 5,5

ਭਾਗ—B

5. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਅੜਚਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 5,5
6. ਥਰਸਟੋਨ ਦੇ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
7. ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅੜਚਣਾਂ ਸਹਿਤ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ। 3,7
8. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : $10 \times 3 = 30$
 - (i) ਵਿਦਿਅਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ।
 - (ii) ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ।
 - (iii) ਗਭਰੇਟਾਂ ਦੇ ਭਾਵਾਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

- (iv) ਗਭਰੇਟਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ 'ਜਨ-ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ'।
- (v) ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ।
- (vi) ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ।
- (vii) ਬੁੱਧੀ ਟੈਸਟ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ।
- (viii) ਸਪੀਅਰਮੈਨ ਦਾ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ।
- (ix) ਅੰਤਰੀਵ ਪ੍ਰੇਰਨਾ।
- (x) ਸਿਰਜਣਸ਼ੀਲ ਬੱਚੇ।